

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt 50 kr.

Bérmentetlen levelek csak
ismert kezektől fogadhat-
nak el.

Zsebkártyák nem adatnak
vissza.

Egyes szám ára 20 kr.

A szilveterben minden gar-
mond sor díja 20 kr.

ZEMPLÉN.

Társadalmi és szépirodalmi közlöny.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

HIRDETÉSI DÍJ:

Minden egyes szó után
100 szóig 2 kr.
Azonfelül 1 kr.

Kiemelt, díszbetűs s kör-
zettel ellátott hirdetésmé-
nyekért térítésként szerinti,
minden centimeter
után 3 kr. számítatik.

Állandó hirdetéseknek
kedvezmény nyújtatik.
Hirdetés a „Zemplén”
nyomdájába küldendő.

Nyílt levél.

Hunyor Sándor kir. törvényszéki bíró urhoz.

Az ország több törvényhatóságában, kir. törvényszékek és járásbíróóságok a törvényhozás és illetve az ország felelős kormányához indokolt petitiókat intéznek, melyek a bírói tisztnek, társadalmi állás, munkaarány és a folyó élet viszonyaihoz alkalmazott javadalmazása iránti igényletre, továbbá arra irányulnak, hogy a bírói állás sajátos beneficiumául az 1869. évi IV. t. cz. 17. §-ában a bírakra nézve kilátásba helyezett „külön nyugdíjtörvény” megalkottassék.

Magyarország bírói kara 10 évig hallgatott és dolgozott, hozzátehetjük: sokan túrtak... nem annyira az anyagi lét nyomása alatt — habár itt is jogos a panasz, — de sokkal inkább azon bizonytalan helyzet miatt, mely egy előléptetési rend teljes hiányában oly sok visszasságnak és igazatlanságnak vált permanens kútféjévé. A protectio annyira felburjánzott már ez elposványodott talajon, hogy szinte locus communissá vált, mikép e nélkül sem a különösebb tehetség és munkásság, sem a teljesített szolgálat mérve nem irányadók.

Mindenki érezte, hogy a mű, mely az 1869. évi IV. t. cikkben megalkottatott, hiányos.

Igazán csodálatos, hogy azon időben, mely a rögzített bírósági rendszer systematizálásával a magyar jog és törvénykezési törvényhozás történetében korszaknak nevezhető; midőn még a magyar törvénykezési rendszernek voltak magasan gondolkodó és irány eszmékkel bíró apostolai is, a kik önmaguk is hittek saját tanaik életrevalóságában és birtak hozzájuk méltó követőkkel is; azon időben, midőn még a magyar jogász reményei oly szép kurzusnak örvendtek: igazán csoda, hogy akkor a bírói rendszernek az államosítás legfőbb célja mellett

jelentőségben közvetlen rangsorozatban álló ama másik kérdés, hogy a rendszer keretén belül az előléptetés ordinariuma törvény után megállapíttassék — egészen figyelmen kívül hagyatott.

Mert az, a mi ezt törvényhozáson kívül pótlá — az elnöki és törvényszéki candidatiók, ez mind igen szabados és tág térnek bizonyult, melyen belül megteremhettek és meg is termettek 10 évi elégséges tenyészidő alatt a protectio és kegyelet mindama gyümölcsei, melyeknek keserű ize az emésztő szerveket most mégis valahára oly irritatióba hozta, hogy azokkal a meglegedés — teljes.

És ha csodálatosnak mondjuk azt, hogy az előléptetés szabályozása az első alkotás idejében mellőztetett, minek jelezük azt, a midőn az 1869. évi IV. t. cz. 17. §-ában törvényhozási nyílt ígérettel kötelezett nyugdíjtörvény 12 év lefolyása alatt mindeddig meg nem hozatott? Tudjuk jól, hogy ama törvény egyik legjótékonyabb hatása éppen amaz ígértben nyilvánult és a kik 1872. évben az új bírói karba léptek az általános felfogással egyetértőleg nem is kétkedtek akkor, hogy az idézett törvény szerint önmaguk és családi életük hathatós anyagi biztosítását a nyugdíjlevelet képezend.

Nemde sajnos tapasztalat tudni és érezni most azt, hogy egy államnak törvényhozási kijelentett ígérete az ország egyik legintelligensebb és legfőbb functióban álló megbizottaival szemben meg nem tartatott?

És viszont, ha 1872. évben egy helyes előléptetési és nyugdíj-rendszer életbeléptetésével, minden bíró biztosítását találta volna fel annak, hogy életében előléptetési, halála esetében családja a nyugdíj jótéteményét élvezze, — kérdelem: nem megnyugtató, erkölcsi erőben szilárdító és több kötelesség-rezetre és viszonyosságra ébresztő körülmények volnának-e ezek?

Mindez azonban nem volt így. Sok ön-

becsérzet mélyen sértetett; sok családapa tisztos bírói állása után családot hagyott hátra, mely nyomorba jutott — az állam gondatlansága és lelkiismeretlensége miatt.

Nos tehát arról van szó, hogy mindez ne legyen így ennekutána.

Magyarország bírói karának szelleme öntudatra ébredt!

A politikusok, a féltékenykedő hatalmasok és a sajtóhatalom gigásai nem mondhatják, hogy a magyar bírói kar — szerény nem volt és hogy a törvényhozás vagy az államkormány ajtaján alkalmatlankodott volna.

Nem. A magyar bírói kar — még egyszer mondjuk: 10 évig hallgatott és dolgozott, — megfelelkezve önmagáról, önjaváról és a bírói kar jövőjének rendezéséről. Mert kérdés, hogy ha a törvényhozás bölcsesége e részben hallgatott, nem volt-e a bírói karnak önmaga iránti kötelessége a tapasztalt és kiáltó szükségnek megfelelő reform iránt az iniciatívát megragadni?

Ha tehát most azt látjuk és tapasztaljuk, hogy a bírói kar az eddigi mulasztás részesévé tenni többé magát nem hajlandó; ha a jog és nem a kegy basisára akarja az előléptetést fektetni, ha a magyar bírónak önbecszerzetét az elgázolástól megóvni, munkásságának jutalmát s jelenén túl jövőjének biztosítását is megakarja teremteni, a midőn igazságot akar szolgáltatni az igazságszolgáltatásnak és a midőn mindezen törekvés ugyszólván „országossá” és momentán napi kérdéssé nőtte ki magát, — kérjük: azon megyének bírói kara, mely a nemes eszmék és tettek mezején utolsó soha nem volt, — kíván-e a megindult mozgalomhoz csatlakozni? látja-e annak szükségét, hogy ezt tegye s ha igen, miként?

A jelen nyílt sorok célja provokálni e részben a feleletet attól, a kihez szolgálati

TÁRCZA.

A halál angyala.

— Kiadatlan töredék. —

Midőn a földgömb megteremtett
Akkor születtem én a rontás szelleme,
Én a halálnak angyala.
Oh! hogy meghalnom csak akkor lehet,
Midőn a végső csillag is lehull,
Midőn a végső porszem is
A semmiségbe dől.
Addig nem halhatok,
Duló tüzes valóm,
Lángagyaram emészt, harap,
Mig levent talál, mig élet van körül.
Mily boldog vagy te élet szelleme,
Mosolygó hajnal tünde szép lovagja!
Mily boldog vagy te föld őrangyala!
Körüled minden boldog és örül;
Harmatcseppel táplálok a virágot,
Tarkára fested a pillangó szárnyát
S gyöngéd sugárból, remegő csöppekből
Szivárványt festesz a sötét felhőre.
Vadul lehellsz? s im bős hullámot hány
A zugó tenger s oroszlány-serénye,
Lágyan lehellsz? s szeliden habzik tőle

A lilium kelyhe s ifju hókebel.
S ott, hol a mélyben örök éj uralg,
Pirosra fested a rubin tüzét
S az égig érő szirt mély gyökerét
Az alvilágnak kohójában edzed.

De hajh! mit fessez boldog létedet,
Mit fessez még tovább?!
Reám rohannak kebelem hóhéri,
Reám rohan a gyötrő kínos vágy
S kiket megöltem: bus halotti árnyak!..
Oh én igen boldogtalan vagyok!
Szemem minden sugára egy-egy tör
Lábam minden lépése egy-egy sir.
(Átkul vagyok a földre küldve le.)
Forráshoz hajtom szomju ajkamat,
Mind hasztalan! forró lehelletemre
Felszárad az...
Reszkető kéj vonz a nyíló virághoz,
S lehervad ujjam illetésire.
Oh! csörgedez még bércek hüs patakja,
Oh csörgedez még s vedd el égő ajkam
Emésztő szomját!... Virulj oh virág!
Ne hervadj átkos ujjaim alatt el...
De im amott jön egy ifju leány
Futnék előle, de jaj nem lehet...
Már habzó keble menyére omltam,
Egő ajkam már ajkán... hah pokol kin!

Oh sziv szakadj meg!... nincsen hát e földön,
Egy percnyi öröm sincs számomra adva?..

Szerelmem öl! jaj annak a kit forró
Keblemre szoritok.
Kidönti a csert fájo sóhajom,
Könyüm szétmossa a bérz szirteit,
Halált lehelek s csak önön keblemről
Hull vissza tompán öldöklő nyílám...
Futnék, rohannék a végtelen ürbe,
De visszaránt egy felsőbb hatalom,
Mely vasláncokkal a földhöz csatolt...
Tul ezredéven pattan fel bilincsem
Kínos hörgéssel, lassu haldoklással,
Midőn kiirtom mindazt a mi él,
Midőn elhangzik a kihalt pusztán, az
Oroszlán végső ordítása is.

Látom gyötrő kép, már előre látom
E földgömböt a végtelen nagy ürben
Sirhalmainak ezreivel, miként
Forog a légben óriás temető.
Majd összezuza duló jobbom ezt is
S porát szétszórom a végtelen ürbe...

S ha bevégzem itt gyásos küldetésem,
Más földre lők egy láthatatlan kéz
S ott újra kezdem öldöklő munkámat,
Folytatva addig, mig kezemtől az
Utolsó világ is megsemmisül!...

Szemere Miklós.

érdemeinél fogva a „primus inter pares“ jelző méltán tétetik s jogosult arra, hogy a továbbiakra nézve bölcseségét és tapintatát érvényesítse.

Egy bíró.

Néhány szó a törköly bevermeléséről.

(Vége.)

Czelszerű-e a törkölyt földben bevermelni vagy sem, azon czéltől, hogy ott ki forrva, szokás szerint pálinkát főzzenek belőle?

Ezen kérdéssel, meg vagyok róla győződve, hogy igen kevesen foglalkoznak, pedig szőlős gazdákra való nézve, különösen azokra, kik a nyert törkölyt nem szokták eladni, hanem saját hasznukra kifőzik, igen fontos; lássuk azonban mi tekintetben.

Tapasztalás szerint a törkölyt bár hogy is sajtolták ki (mert még ez ideig nem találtak föl olyan sajtót, mely a törkölyből a levét tökéletesen kisajtolja) mégis marad benne lé, mert ha lé nem maradna benne, természetesen szeszt sem tudnának belőle főzni. Vegyük most például, ha egy 15—16 hektoliteres kádát tele taposunk törkölyvel s ki hagyjuk forni, azt tapasztaljuk, hogy a főzésre kiszedésnél a kád fenekén 8—10 liter szesznek való folyadék gyűl össze.

Ha most p. o. egy 20—25 hold területű szőlőnek a törkölye, hol 8—10— a fent említett kád törköly kerül össze a szőlőből (s azon a vidéken, hol szokás szerint a törköly betaposása földben történik) betaposatnak, nem kevesebb mint 80—100 liter szesznek való folyadékot veszít a szőlőbirtokos az által, hogy a törköly csak egyszerű szalmával kibélelt gödörbe taposatnak, s a lé leszivárognán a gödör fenekére, a föld beissza, honnan többé ki nem vehető.

Beláthatjuk tehát, hogy a törkölynek ilyen földbe való taposása nem hogy czelszerű volna, de igenis helytelen; azonban lehet azon is segíteni, hogy a földbe taposott törkölyből is megkaphassuk a leszivargó levét, ha bár kissé költséggel jár, de ha egyszer állandóan el van készítve, hosszú ideig mentve vagyunk az erre évente kiadott költségtől. A gödör készítése a következőképp történik.

A szőlő nagyságához képest jó nagy gödört ásunk, s ezen gödörbe deszkából egy négy szegletes láda formát készítünk és pedig a deszka hasadékaikat úgy össze pászoltatva, hogy a folyadék a hasadás között ki ne folyjék; most a láda valamelyik sarkába alól egy edényt készítünk tölgy fából, melynek körül-belől egy hektoliter irtartalmúnak kell lenni, s úgy készítve, hogy az folyadéktartó legyen; ezen edénynek egy sarokban oly nagy gödört kell ásni, hogy az edény kényelmesen bele férjen; a láda fenekével pedig ezen edénynek szoros összeköttetésben kell lenni; még czelszerűbb, ha ezen edény a ládafenék közepe alá tétetik, mert a lé jobban a közepére gyűl össze; most tehát ott, hol az edényt a fenék alatt elhelyeztük s hol annak a fenékkal szoros összeköttetésben kell lenni a deszkát kivágjuk oly nagyra, mint az edény szája s ezen kivágott deszka helyébe egy lyukakkal ellátott fedelet illesztünk falczra bevágva oly formán, hogy az tetszés szerint bár mikor és könnyen kivethető és vissza tehető legyen.

Mint említém, a gödörnek jó nagyra kell

Dél-Tirólból.

I.

Bozentól északnyugatra, a sebes Talfer mentében, egy kedves lejtőn simul az alpok szegélyéhez az örök tavasz hazájának egyik kékegy szomszédja, Bozen virágos kertje: Gries.

A Blumau felől benyúló nagy völgykatlanban ő kepezi háttérá a pompás látványnak, mely a veronai pálya bronzolói állomását elhagyva, az Gisak-híd után tárul szemünk elé.

Mig Merán a történelmi múlt, a fény és kényelem ezer áldozatkésztsége s évtizedek divatos elöszeregete folytán Európa kedvence lön: Gries elég soká maradt az ékebben kiöltözött testvér hamupipőkéje.

Mert, hogy édes testvérek nincs kétség benne!

Az ő lugasai is roskadoznak a mézédés fűrtök alatt; az ő bérczein is szabadon diszlik az Opuntia vulgaris: az ő szép, kék egét sem zavarta november elseje óta egy gyanus felleg sem.

Most is midőn e sorokat írom — november 23-án déli tizenegy órakor — huszonhat (R.) fokot jeleznek a hőmérők napos helyeken.

A pension Ausztria teljesen fedett téli sétatányain — egyetlen e nemből — a harminczkét fokú novemberi déli órák nagyon gyakoriak

lenni, hogy körülötte egy ember bátran és szabadon mozoghat és dolgozhat, mert a midőn a láda elkészült, a láda feneké alatt jó erősen ki kell tömni földdel, ugyszintén az oldalát is, minnek czélja az, hogy a levegő, vagy mi még inkább meg történhetik, viz hozzá ne férjen, mert az egész törkölymennyiséget könnyen megronthatja és hasznavehetetlenné teszi.

Ezen készülék állandó levén, rendes tetővel kell ellátni, zsindey, nád, vagy szalmával befedni; ha aztán az így földbe készített ládába taposatnak be a törköly, három czélt érünk el; először van egy rendes edényünk, hova egy helyre taposathatjuk be törkölyünket; másodsor pedig törkölyünk egyszerre és egyenlően érik össze; harmadszor pedig a belőle leszivargó levét nem veszítjük el, hanem az alatta lévő edénybe összefolyik, s így könnyen kimerhető.

Ezen edény nyáron által más gazdasági takarmány tartására is használható addig, míg a szüret bekövetkezik.

Bónis Ferencz,
pinczester.

Felhívás népünk munkaképesítésére érdekében.

Hazai közönségünknek bizonyára van már tudomása azon szép mozgalomról, mely felsőes Királynéknak aegise alatt megindult s mely hazánk több erre alkalmas vidékén a nép munkaképesítésének előmozdítása czéljából szövőségek terjesztését s ez által textiliparunk megerősödését tüzte ki feladatát.

Hogy e mozgalom támogatására legelsőnek felsőes Királynéknak ajánkozott, az a legszeleesebb körökben képes volt az iránt a rokonszenvet azonban fölbreszteni, s annak messzeható fontosságát eddig felsőbb körökben egy része adományával és hozzájárulásával méltányolta is.

Mivel azonban ez országos mozgalom sikere és eredménye főleg attól függ, hogy minél több szövőségek juttassunk a munkára utalt, kereset hiányában szenvedő nép körébe, s mivel a szövőségek kiosztásának mérvétől függ a nép nyomorának enyhülése, a kereseti viszonyok fejlődése, a kivándorlásnak több helyen való megakadályozása: okvetlenül szükségesnek mutatkozik: hogy közönségünk minden rétege is hozzájáruljon e nemes czél előmozdításához.

Hazafias bizalommal kérem fel tehát t. honfitársaimat és lelkes honleányainkat, hogy e közgazdasági tekintetben is méltánylást érdemlő fontos mozgalmat becses körükben felkarolni és annak sikerességét pénzbeli hozzájárulás által is előmozdítani méltóztassanak.

Pénzbeli adományok, melyek nyilvánosan nyugtáztatni fognak, az országos magyar iparegyesülethez (Ferencziék bazára I. emelet) intézendők.

Kérem e hazafias ügyet mindnyájuk legjobb indulatára és pártfogására méltatni és vagyok

Budapesten, 1881. november hó 15-én

kiváló tisztelettel
Grof Zichy Jenő.

Felhívás.

Megyei lötenyésztsünk emelkedésének egyik akadálya abban is nyilvánulván, hogy lóállományunk nagyságához képest a legelőterek nem állanak arányban, vagyis kevés a megfelelő le-

voltak. Itteni lakosok tapasztalata biztos kilátásba helyezi a szép napokat, melyeknek hőmérséke most már az éjjeli fagytól emelkedik, a nyár melegeig. Az eddigiek után következtetve, az állítólagos 17—18 fokú griesi karácsony nem tartozik a lehetetlenségek közé.

A pension Ausztria központja Gries társadalmi életének s kedvencz kivándorlási helye Bozennek és vidékének. Izlés, kényelem, tisztaság s előzékenység dolgában ritkítja pártját; reklamok nélkül is látogatják szenvedők a föld minden részéről. Van 98 igen csinosan berendezett szobája a szórakozás minden nemére terjeszkedő pompás terméi s s gyógykezelések minden ágát felölő helyisége, készlete s személyzete.

Körülte gondosan ápolt park; megette óriási fáradsággal létrehozott terraszok kedves pihenőkkel; előtte a Talfer hatalmas völgye, az ódon Bozen, a szőlőlugasok ezrei: szemben a Schlern és Bozengarten égnek meredő dolemit csoportozata örök havu, mely völgyeivel s háromezer méternyi csucsain a naplementének elragadó s megható színjátékával.

Kitűnő magaslatokon emelt díszes magánlakok, az erdőkoszorukból kiféhről, szerteszét szórt apró házak, vadásztanyák, kápolnák, romok, villák és vizesések szélesítik tovább a kép keretét, mely az Alpok lánczaitól bekerítve, új és új gyönyört nyújt a rajta pihenő tekintetnek.

(Folyt. köv.)

R—A

gelőterület, — a zemplénmegyei gazd. egyesület módot akarván Zemplénmegye lötenyésztséssel foglalkozó gazdáinak nyújtani — miszerint alkalmas s megfelelő területen csikaikat közösen legeltethessék, B.-Olasziban, Lónyay Ödön ur uradalmához tartozó nagyobb s 100—200 csikóra való jó legelőt bérelt ki.

Felhívjuk mindazon gazdatársainkat, kik csikaikat ez említett közös legelőre bocsájtani szándékoznak, ebbeli nyilatkozataikat a gazd. egyesület központi elnökséghez legkésőbb decz. hó végeig mutassák be.

Feltételek:

1) Az évi legelőbér egy csikótól a gazdasági egyesület tagjaira nézve 8 frt 25 kr. — nem tagokra nézve 10 frt 25 kr. — a mely legelőbér, felében a legeltetés kezdetén, felében a legeltetés befejezése, illetve a csikó átvétele alkalmával fizetendő.

2) A csikók részére nyári fedett akol adatik.

3) A szás, a csikós és állatorvos díjjai a legelődíjban befoglaltatnak.

4) A csikók itatására folyóvíz szolgál

5) Árvíz esetére fentes legelőterületről gondoskodva van.

6) Egyéb tudni valók iránt az egyleti központi elnökség felvilágosítással szolgál.

Köztudomásra hozzuk egyuttal, — miszerint a nmgu ministerium Zemplénmegye községei részére kedvezményes vételárak mellett 30 drb-magyar fajú, s 10 drb. nyugati fajú tenyészbikát engedélyezvén, mindazon községek s egyesek, kik tenyészbikát beszerezni óhajtanak, — ebbeli szándékaikat legkésőbb f. é. december hó 31-ig szinte a gazd. egyesület központi elnökségénél jelentsek be.

A bikák vételárai 150 től 250 frtig terjednek — mely vételárak 3 év alatt fél éves, s kamat nélküli törlesztésekkel a gazd. egyesület pénztárába fizetendők. Egy esek azt, hogy saját tenyészdével (gulyával) bírnak községek, s a járásszolgabírság által is megerősített bizonyítvánnyal igazolni tartoznak.

S.-a.-Ujhely, 1881. november hó 24-én.

Viczmandy Ödön,
gazd. e. alelnök

Különfélék.

Esküvők. Az elmúlt hét folyamán Évva Kálmán sztropkói szolgabíró Szabó Mariskának Tályán; Szunyogh Gyéza b. kereszturi állomásfőnök Cseley Mariskának S.-a.-Ujhelyben s ugyanott b. Gájzler József szolgabírói iktató Brezanóczy Gizellának esküdtek örök hűséget s váltak mindannyian általa Hymen boldog rabjaivá.

Az ó-kaszinó épület fölépítését a közelébb megtartott árlejtésen Lángh Nándor helybeli építész vállalta fel 27 ezer forintért.

Chappon Lajos vivómaster a tőzsde épületében levő vivótermét f. h. 1-től az ó-kaszinó helyiségébe tette át. Kár, hogy a test edzésének s férfias nemét oly kevesen gyakorolják városunkban mely azon kívül az önértet fejlesztésére is nagy befolyással van. A kedvező alkalom felhasználását ismételve ajánljuk ifjuságunknak éspedig annyival inkább, mert oly jeles vivómasterhez, mint Chappon ur, nem egyhamar leend városunknak szerencséje.

Öngyilkosság. Bohácsy Kálmán felvidéki segédjegyző neje, édesanyja lakásán Ujhelyben m. hó 30-án forgópisztolylyal szíven lötte magát. A szerencsétlent még élve szállították az itteni közkórházba, hol f. hó 2-án nagy kinok között meghalt. Öngyilkosságának oka leginkább gyógyíthatatlan betegségében keresendő, melyet férjének durva bánásmódja is nagyban elősegített. A szerencsétlent tegnap temették el.

Közlekedési akadályok. Már többször felszólaltunk azon rendtelenség ellen, mely a szekereknek, különösen hetivásárok alkalmával való összetorlódásuk folytán, a közlekedést ugy kocsin mint gyalog rendkívül megnehezíti. Szpecialiter megis jelöltük azon helyeket, ahol e közlekedési akadályok leggyakoribbak, azonban idáig semmiféle intézkedést sem tapasztaltunk, mely a személybiztonságot is komolyan veszélyeztető baj orvoslására vezetett volna. sőt azt kell mondanunk, hogy a kapitányi hivatal szándékosan szemt huny e dolgok előtt, nehogy az erélyes intézkedés által egynehány zug-életkereskedő s korcsmáros érdeke valamiképpen csorbulást szenvedjen. A közlekedést leginkább gátló helyek: a kath. templom melletti része a pataki utcának, továbbá a Széchenyi-térről a távirda és adóhivatalokhoz vezető köz és a Kazinczy-utca. Amott a korcsmák és életkereskedők, ez utóbbi helyütt pedig a faárosok miatt, kik ott összevissza állnak szekereikkel, van a közlekedés megnehezítve. A rendőri közegekre nem lehet támaszkodni, azoknak a nép előtt semmi tekintélyük sincs, miután maga a kapitányi hivatal rombolja le azt az által, hogy a renitenskedőket érzékenyen meg nem bünteti. Éppen azért kell, hogy a piacbíró, a ki egyszersmind alkaptány is személyesen járja be a nevezett helyeket, folytonosan őrködjék a közlekedés akadálytalansága felett. Eszme lánczolatnál

fogva megemlítjük; miszerint a távirda-hivatal épületében van egy gabona-raktár, hol aratás óta majd minden vasárnapon déltől estig foly a pokoli lármát okozó rostálás. Ez nem csak a távirдай hivatalnokokat zavarja csendet igénylő munkájukban, de a vasárnapnak mint ünnepnek megszenteltetésére is van. Volna egy törvényünk, mely így hangzik: „Vasárnapokon minden, nem elkerülhetlenül szükséges munkafüggesztendő.” (1863. 53 t. cz. 19 § a) az 1879 40 t. cz. s a kihágásokról szóló magyar büntető törv. könyv ezt hatályon kívül nem helyezte, sőt ezen törvény 52 §-a 100 frtig terjedhető pénzbüntetést is szab az azt megszegőkre. Ezekből látszik, hogy az ilyen botrányos és rendellenes cselekmények megtorlásáról a törvényhozás bölcsesége gondoskodott s csak az a szomorúság, hogy azt még azok sem tudják kik annak végre hajtásával bízták meg.

A helybeli királyi törvényszéki fogház derék felügyelője: Kostein Ferencz a kassai kir. törvényszékhez helyeztetett át. Míg mi Ujhelyiek a társadalomnak egy közbecsülésben álló tagját, egy jeles hivatalnokot, egy szakavatott, és a rab-ipar fejlesztésében érdemeket szerzett egyént veszítettünk el benne: addig a kassaiakra Kostein ur áthelyezése csakis nyereségnek mondható.

A helybeli női háziipar-tanintézetben (Leány-növelde épület sarkán utcai bejárás) a tanítás decemberhó 5-én veszi kezdetét; beiratások még elfogadhatnak 4 én Lángh Nándornál 5-én a tan helyiségben.

A s.-a.-ujhelyi szegény izraelita iskolázó gyermekeket segélyező egyesület „ruhakiosztási ünnepély”-ét ma délután 2 órakor tartja meg az izr. hitközség elemi iskolája nagy termében. Az ünnepély alkalmából meghívók küldettek szét.

Nagy szerencsétlenség történt tegnap mult egy hete a kassai vasút-vonalon; az abosi állomásnál ugyanis az odaváló agg postamester és leánycselédje a befelé haladó vonat elé kerültek s a postamestert derékban metszették ketté a kerekék, a leánynak pedig mindkét lába elszakítottatott térden alól. Ez utóbbi életéhez sincs remény.

Jótevény czélú műkedvelői előadás van ma Sárospatakon a főiskolai jogász egyesület ujonnan felállított könyvtára javára. Kisfaludi Károlynak a „Csalódások” című vigjátékát adják elő s a nő szerepekben Emödy T. Lengyel J. Kun Ilon és Marikovszky A. kisasszonyok; a férfiszerepekben pedig Bornemisza Géza. Nemes József Bartha Béla Gyarmathy Sándor, Somlyódi János, Perjessy Mihály, Tóth István és Somlyódi István jogászok fognak fellépni. Az előadást táncmulatság követi. Hisszük, hogy a jótevény czél s az élvezetesnek ígérkező estély tömegesen fogják vonzani Sárospatak áldozatkész közönségét.

„Az Ország-világ” folyóirat 1882-ik évre szóló III. füzetében tévesen van az mondva, hogy a Rákóczi-féle emléktábla már Borsiban ünnepélyesen lelepleztetett, mert a leleplezés csak a jövő év nyarán fog — mint már említettük is — megtörténni.

Vidéki csendélet. B.-ujlakon egyik közelebbi éjjel feltörték a g. cath. lelkész csürjét és mintegy három méter mázsányi árpát loptak el. M.-Jeszt-reben ismeretlen tettesek a korcsmáros pinczéjébe hatoltak be s onnan tetemes mennyiségű bort, szilvóriumot, rumot és krumpelit takarítottak el, majd a szomszéd ház udvarára mentek s ott az ablakot beütvén, így szándékoztak egyhez-máshoz jutni; azonban a háznép fölbredt, lármát csapott, mire aztán a tolvajok megugrottak. Barancson Józsa János nyugalmazott őrnagy magtárát meggyújtották s 5 szekérnyi jóminőségű széna is bennégett.

Felvidéki tudósítónk tul lőtt a czélon, midőn minap a gálszécsi német színelőadást lapunkban a germanizálás faktumául mutatta be. Az egész nem volt egyéb, mint serdülő gyermekek mulatsága magán háznál, bizalmas emberek előtt, melyhez a nyilvánosságnak semmi köze sem lehet. Így állván a dolog, Gálszécs hazafias értelmiségét kötelességünké vált azok előtt rehabilitálni, a kik ama tudósítást olvasták s általa félrevezettek.

Hosszu élet. F. Zemplénmegye Inócz községében mult hó 20-án halt meg egy paraszt ember, ki az anyakönyvi kimutatás szerint 1760 november 21-én született s így éppen egy nap híján 121 évet élt. Ez ujkori Mathuzalem 30 éves korában nősült s menyasszonya 16 éves volt, kivel 82 esztendeig élt boldog házasságban. Felesége halála után még 9 évig özvegyeskedett. Életrendjére nézve megjegyezzük: miszerint a korcsmárnak mindennapos vendége volt s azelőtt rendszeren egy meszely, a méterrendszer behozatala óta pedig félliter pálinkát ivott meg. Főélvezetéhez tartozott a dohányzás, melyből a legerősebb fajokat, minő a kapadohány, kedvelte. Beteg sohasem volt s ez árnyékvilágot is ülve és pipázva hagyta el.

Nyilvános számadás a „Nagymihályi dalárda” által 1881. évi novemberhó 20-án rendezett dal és zeneestély alkalmából befolyt jövedelmek s kiadásokról: 1. Beléptidijakból befolyt 165 frt 2. Felülfizetések s adományokból 28 frt 10 kr.

összesen 193 frt 20 krt. Az összes kiadások kitesznek 185 frt 81 kr. maradt tiszta jövedelem 7 frt 39 kr. Felülfizettek s adakoztak: Kolonay Gyula 50 krt, Vajda Vazul 1 frt 20 krt, Takács István 1 frt, Pereszélyi István 1 frt, Szemléleky Géza 1 frt, Naményi Antal 1 frt, dr. Weisberg Zsigmond 1 frt, Olcsvary Bertalan 1 frt, Nyomárkay Hugó 6 frt, Marczlov Endre 1 frt, Molnár Elemér 2 frt, dr. Kentzler József 1 frt, Nádassy Bertalan 1 frt 50 krt, Neuvirth Dávid 2 frt, Balzam Emil 2 frt, Malatinszky László 1 frt, Füzesséry Tamás 2 frt, Záborszky Vincze 2 frt. Összesen 28 frt 20 krt. Alólírottak ez alkalomból elmulasztatlan s kedves kötelességüknek tartják, első sorban a dal és zeneestélyen közreműködött Pogány Gelich Emilia, és Olcsvary Gizella urhölgy ő nagyságaiknak nagybecsű közreműködésök, valamint a felülfizető uraknak szives adományaik, végre az estélyt meglátogató tisztelt közönségnek becses megjelenésükért a dalegylet részéről őszinte s hálás köszönetet nyilvánítani. Kelt Nagymihályban, 1881. évi novemberhó 24 én Füzesséry Miklós egyleti elnök. Görgy Géza egyleti titkár.

Az Ország-Világ című kéthetenként megjelenő képes lap V. száma igen érdekes és változatos tartalommal jelent meg, melyből kiemeljük ifj. Abrányi Kornélnak érdekes regényét, az: Elvált férj-et, egy szép spanyol tárgyú novellát, A király csókjait, Fejes Istvánnak és Molnár Lajosnak hangulatteljes költeményeit, — A báróné szelleme című érdekes regényt; az ismeretterjesztő részben kiváló érdekű a Petőfi plágium vádja alatt című közlemény, melyben dr. Gööz József Szemere Miklósnak két levelét ismerteti, melyekben ez a nagy lyrikus irodalmi lopással vádolja. Továbbá van egy érdekes cikk (Folytatás) a talaj befolyásáról az ember egészségére, egy másik a természetéről, ezenkívül folytatása a Mária Terézia látogatási Magyarországon című érdekes történelmi visszaemlékezéseknek. Ismeretve van e számban a műcsarnok őszi képkiallítása és bővebben meg van beszélve az Atala című operai ujdonság, melyet nagy tetszéssel fogadott a közönség. Az apróbb rovatok, u. m. irodalom, zene, színház, képzőművészet, hírcsillagok stb. igen ügyesen és nagy gondval vannak összeállítva. Az illusztrációk közül kiemeljük a következőket: Sappho, az elítélt búcsúja, az osztrák államvasút budapesti indóháza stb. Ajánljuk a díszes kiállítású és gazdag tartalmú lapot t. olvasóink figyelmébe. Ara egész évre 10 frt. félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.; egy füzet ára 40 kr.

A közönség köréből. *)

Tekintetes szerkesztő ur!

Az általam, R.-Bányácskán létesített faiskola állapotáról és az ebben található nemes csemetékről, minapában nálam időző tek. Németh Nándor urral bizalmasan beszélgetvén, panaszolkodtam neki az idevaló nép indolentiájáról mint olyanról, a ki a kivált kész oltványokat ingyen sem hajlandó kiszedni, hogy azt magának beültesse. A falun doboltattam, a templomban hirdetem ezen kivánságomat, nem kell az oltvány senkinek, pedig czéлом az: hogy a nemes gyümölcsöt itt helyben sokasítsam, hogy legyen mindenkinek, ne csak a papnak, hogy így mindenkinek lévén a magáé, a papénak békét hagyjon.

Előbbi években is többször adtam oltványokat az iskolás gyermekeknek, ezekből ha van is itt-ott, de nagyjában a nép e tekintetben oly közönyös és hanyag, hogy ha egyet, kétfőt valakire reá erőszakolok is, ezt csak úgy uri robot gyanánt ilteti, éppen akkora gödröt ásván neki, a hová a csemete gyökereit betesz-kolja, arról pedig, hogy a már befogamzott oltványt a marha le ne rájja vagy össze ne törje, szó sincs, kisebb gondja is nagyobb annál, hogy ő azt megóvándó, bekerítse. A lakosok nagyobb része pedig a gyümölcs-fák tenyésztése iránt épen nem érez hajlamot, mondván, hogy a ruda-bányácskai rosz talaju föld nem való gyümölcsfanyesztésre. Az igaz, hogy jobb talaju földben jobban diszlik a gyümölcsfa, ezt itt magam is tapasztaltam, mert 15 éves oltványaim gyümölcsét csak ez idén kóstolhattam. De hát azzal is megvagyok elégedve, hogy fáradságom gyümölcsét ha nem is ettem, legalább kóstoltam. Es azért az is igaz, hogy egy gyümölcsös nevelése, kivált ha ez nagyban történik, elég munkát és sok figyelmet igényel, különösen olyan helyütt a hol a talaj nem igen kedvező és a csemetéket trágyázni és kapálni kell, tél alá pedig bekötözni a nyulak ellen. Hát még ha az ember arra gondol, hogy azon csemete, a melyet most beültet, vagy plane azon mag, a melyet most bevet, kinek fog gyümölcsözni? Sic vos non vobis ez kivált reánk papokra illik, a kik csakugyan nem

*) Jelen rovathoz a közérdekkel egybefüggő közlemények díjtalanul vétetnek fel, a felelősség azonban a beküldő Szerk.

magunknak plántálunk, de azért önzők legyünk e?! Nem! és annyival inkább nem, mert az nem zárja ki azon lehetőséget sem, hogy terményeink gyümölcsét magunk ne élvezzük.

Beszélgetésünk eredménye az lett, hogy tek. Németh Nándor ur oltványaimat nem akarván szegényben hagyni, pár darabot kért belőlök. Én kivánságát készséggel teljesítettem örvendő, hogy tavaszkor legalább ennyivel kevesebb boszuságom lesz, betapasztandó azon sebeket, melyeket a nyulak télen át az oltványokon ejtenek. Adtam tehát 8 darabot barátságából, ingyen, ő azonban ezt így elnem fogadta, hanem bőkezűen megfizette, adván az itteni tanítónak futásra 1 öl száraz hántott fat és ugyanannyit az iskolafutására. Hogy pedig engem a nyulaktól bosszuságtól meg mentsem, a faiskola bekerítésére ajánlott annyi vesszőt, a mennyi szükségeltetni fog.

Bár erősen megvagyok győződve arról, hogy az adományozó urnak esze ágába sincs ezt a nyilvánosság terén olvasni, mert tette ezt az ő jobb keze, hogy netudja a bal, mindamellert szerénysége talán nem lesz sértve, ha ezen szép tettét nyilvánosan megköszönöm, kérve a tek. szerkesztő urat, miszerint becses lapjába ennek helyet adni sziveskednék.

R.-Bányácska, 1881. nov. 29.

Petrasovics János,
r.-bányácskai lelkész.

Szerkesztői üzenetek.

V. K. Nyiregyháza. Még el nem olvastuk, a lapot azonban küldjük.

B. F. S.-a.-Ujhely. A kívánt czélra lapunkat közvetlenül felajánljuk, csak kérjük idején beküldeni.

Szerencs. Köszönet és üdvözlét.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos

BORUTHELEMÉR.

Főmunkatárs: FARKAS BERTALAN.

Hirdetések.

Egy megözvegyedett hivatalkné egy tisztességes háznál gazdasszonyi (kulcsárne) állást óhajtana nyerni. Bővebb felvilágosítást a lapszerkesztőség adhat.

Csász. kir. osztr. szabadalommal

és **porosz királyi miniszteri jóváhagyással.**

Dr. Borchardt illatos növény-szappana, a testbőr szépítésére és jobbitására, elismert hatékonyságu minden bőrkiütéseknél, eredeti csoma. gocskákban bepecsételve 42 kr.

Dr. Lindes tanár növényi rudaes kenőcse, a haj fényét és ruganyosságát fokozza és egyszersmind az oldalhaj összetartására is alkalmas; eredeti darabokban 50 kr.

Dr. Béringuier fő-gyökér-hajolaja, a haj és szakáll sűrűsítésére és fentartására 1 palaczk, ára 1 o. é. frt.

Dr. Koch növényezukorkái, ismert jelességű háziszter hűtés, rekedtség nyálkásodás és torokkarcolásnál stb. 70 és 35 kros eredeti dobozokban.

Dr. Hartung Chinai-héjolaja, a haj növesztése és szépítésére pecsételt és pohárban bélyegzett üvegekben ára 85 kr.

Dr. Suin de Boutemard zamatos fog-szappana, a fogak és a foghús épentartására és tisztítására a legáltalánosabb és legbiztosabb szer; 1/1 és 1/2 csomagkákban á 70 és 35 kr.

Balzsamos olajbogyó-szappan, a bőr finomsága és puhaságára éltető és tartós befolyása által tünik ki; 35 kros csomagokban.

Dr. Béringuier zamatos korona-szesze, értékes illat- és mosóvíz, mely az életszer-veket erősíti és üditi; eredeti palaczkokban á 1 frt. 25 kr. és 75 kr.

Leder testvérek balzsamos földi-dióolaj-szappana, darabja 25 kr. 4 db. 1 csomagban 80 kr. Különösen családoknak ajánlható.

Dr. Hartung növény-kenőcse, a haj növés felköltésére és felélesztésére, bepecsételt és üvegen bélyegzett téglékben á 85 kr.

Az egyedüli elárusítás fent kitett árak mellett: **Sátoralja-Ujhelyben**

Szentgyörgyi Vilmos urnál, valamint az ország több gyógytáiraiban s nagyobb gyarmat és diszmiúru üzleteiben.

Hamisítások ellen különösen óvást teszünk.

Rajmond és társ,
cs. kir. szabadalom-tulajdonos **Berlinben.**

Főraktára a kassai gőzhengermalom készítményeinek.

Valódi amerikai petroleum

Görzi gesztenye (Maroni)

valamint a közelgő

karácson- és újévi ünnepekre

mindennemű fűszer, csemege, gyarmatárak és különlegességekben gazdag raktárt tart s ajánlja azt a nagyérdemű közönségnek

KORMOS ARMIN

ezelőtt Deutsch József.

A fennebbieken kívül a legkitünőbb

thea-nemek és rumok,

továbbá ementháli, Imperial, Gervais, Gorgonzola, Parmezán, Romadour és neufchateli sajtok, finom francia likőrök, cukrozott gyümölcs, thea-sütemények, a karácsonfa díszítéséhez pedig színes gyertyácskák nagy raktára.

2-3

Köles-kása, aszu-szilva és lekvár.

Stockeraui lencse, hámozott borsó.

Friss töltésű ásványvizek.

7962
k. i. sz.

S.-a.-ujhelyi járás szolgabirájától.

Pályázati hirdetés.

Sáros-N.-Patakon Somosi János volt jegyző lemondása, illetőleg nyugdíjaztatása folytán 400 frt készpénz, 2 köböl buza, 5 köböl rozs évi fizetés s természetbeni lakás élvezetével egybekötött aljegyzői állomás megüresedvén, ezen állomásnak az 1871. évi XVIII t. cz. 84 §. alapján leendő betöltésére határidőül f. évi december hó 21. napjának d. e. 10 órája Sárospatakon a városházánál ezennel kitűzetik.

Ennélfogva felhivatnak a pályázni szándékozók, miszerint jegyzői képesítvénnyel és az adóügyek kezelése körüli teljes jártasságukat igazoló bizonyítvánnyal felszerelt szabályszerű kérvényeiket ide f. évi december hó 20. napjáig annál is inkább mutassák be, mert a később érkezettek nem fognak figyelembe vétetni.

S.-a.-Ujhely, 1881. november 24.

megbizásból:
Urbán Ferencz,
szolgabirói segéd.

2-3

Jules nyelv és zeneképzettséggel bíró okleveles magyar és külföldi nevelő és tanító-nőket vagy társalgónőket ajánl: özv. Hvezda Gusztávné urnő Budapesten Lipót utca 14. szám földszint

Értékezhethet személyesen vagy levélileg.

3-3

Üzlet áthelyezés.

Van szerenésém a t. cz helybeli és vidéki közönséget tisztelettel értesíteni: miszerint

szukrázdámat

és ezzel egybekötött

KÁVÉHÁZI ÜZLETEMET

f. hó 4-én Kazinczy-utcza 504. számu, az eddigi helyiség tözsomszédságában levő saját házamba helyeztem át.

A midőn tehát a kellő kényelem-, elegans butorzat, számos ujság, kitünő italok s modern teke-asztalokkal ellátott kávéházam pártfogását esdeni bátor vagyok, egyszersmind megragadom az alkalmat, hogy a t. közönségnek irányomban eddig tanusított támogatásáért hálás köszönetemet nyilváníthassam.

Czukrászati üzletem is ez alkalommal új és czélszerű berendezést nyer, miáltal azon helyzetben leszek, hogy az idevágó és bármikor érkező megrendeléseknek leggyorsabb és legjutányosabban megfelelhettek.

Tisztelettel

Májér Imre, czukrász.

1-1